

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, dnia 15 marca 2016 r.

DKK1-421/21/15/JBG

Decyzja nr DKK– 41/2016

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 184 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Cargill Poland sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Cargill Poland sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie kontroli nad Dossche sp. z o.o. z siedzibą w Kaliszu.

Uzasadnienie

W dniu 9 czerwca 2015 r. wpłynęło do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako „Prezes Urzędu” lub „organ antymonopolowy”) zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, polegającej na przejęciu przez Cargill Poland sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej jako „Cargill”, „Wnioskodawca” lub „Zgłaszający”) kontroli nad Dossche sp. z o.o. z siedzibą w Kaliszu (dalej jako „Dossche”).

W związku z tym, iż:

- 1) spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, bowiem:
 - łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 184 ze zm.), zwanej dalej również „ustawą o ochronie konkurencji”, przy czym łączny obrót tych przedsiębiorców przekroczył także równowartość 50 mln euro na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy,

- przejęcie przez jednego przedsiębiorcę kontroli nad innym przedsiębiorcą poprzez nabycie udziałów jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji,

2) nie występuje w tej sprawie żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ustawy o ochronie konkurencji, wyłączająca obowiązek zgłoszenia zamiaru przedmiotowej koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w niniejszej sprawie, o czym Prezes Urzędu zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23) powiadomił Zgłaszającego pismem z dnia 17 czerwca 2015 r.

Organ antymonopolowy w toku niniejszego postępowania przeprowadził badanie rynku, którym objęto ok. 60 konkurentów uczestników koncentracji, działających w zakresie produkcji i/lub sprzedaży pasz przemysłowych dla zwierząt. Pytania skierowane do przedsiębiorców dotyczyły m.in. wielkości i wartości produkcji oraz sprzedaży pasz przemysłowych dla zwierząt w 2013 i 2014 r., odległości, na jaką wytwórnie realizowały w 2013 i 2014 r. większość (ok. 80%) sprzedaży pasz oraz opinii na temat rynków właściwych geograficznie i produktowo.

W dniu 14 stycznia 2016 r. Prezes Urzędu przedstawił zastrzeżenia wobec planowanej koncentracji, dotyczące lokalnego rynku sprzedaży koncentratów dla bydła, wyznaczonego obszarem o promieniu do 180 km po drogach od wytwórni pasz Dossche w Sandomierzu, oraz lokalnego rynku sprzedaży pasz pełnoporcjowych i koncentratów dla drobiu, wyznaczonego obszarem o promieniu do 120 km po drogach od wytwórni pasz Dossche w Sandomierzu. W odpowiedzi Zgłaszający wskazał Prezesowi Urzędu kolejnych 17 konkurentów działających na ww. rynkach lokalnych, którzy, w jego ocenie, również powinni zostać uwzględnieni w analizie rynków wspólnych dla uczestników koncentracji. Wobec powyższego organ antymonopolowy objął badaniem również konkurentów wskazanych przez Cargill (przedsiębiorcy ci nie byli na wcześniejszym etapie postępowania wymieniani jako konkurenci uczestników koncentracji). Otrzymane odpowiedzi spowodowały konieczność zweryfikowania danych stanowiących podstawę zastrzeżeń z dnia 14 stycznia 2016 r.

Uczestnicy koncentracji

Cargill – aktywny uczestnik koncentracji – należy do grupy kapitałowej, na czele której stoi spółka Cargill Incorporated z siedzibą w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, prowadząca międzynarodową działalność w zakresie wytwarzania i sprzedaży artykułów spożywczych, rolnictwa i usług związanych z zarządzaniem ryzykiem, rafinowania olejów, przetwórstwa ziarna, wytwarzania mąki, przetwórstwa mięsnego, a także usług finansowych.

Cargill prowadzi działalność w zakresie produkcji i sprzedaży pasz dla zwierząt, produkcji syropów skrobiowych, glutenu oraz alkoholu etylowego, handlu zbożami i śrutą sojową oraz słonecznikową, importu oraz sprzedaży olejów, tłuszczów roślinnych, produktów kakaowych oraz sprzedaży dodatków dla przemysłu mięsnego i mleczarskiego.

Produkcję i sprzedaż pasz dla zwierząt prowadzi za pośrednictwem 16 wytwórni zlokalizowanych w: Ropczycach, Kiszkwie, Sierpcu, Krzemieniewie, Brzozowie, Świeciu, Krzepicach, Siedlcach, Pruszczu Gdańskim, Skokowej, Ujazdowie Dolnym, Dobrzelinie, Białymstoku, Bieżanowie, Jarosławiu oraz Tworogu. W zakładach tych Cargill produkuje i sprzedaje m.in. mieszanki paszowe (pasze pełnoporcjowe, koncentraty i preparaty mlekozastępcze), produkty specjalne, premiksy oraz mieszanki mineralno-witaminowe dla bydła, trzody i drobiu.

W Polsce Grupa Cargill posiada ponadto następujące spółki zależne:

1. Cargill Holding Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – działalność holdingowa;
2. Agro Provimi sp. z o.o. z siedzibą w Bieganowie – hodowla trzody chlewnej oraz bydła mięsnego;
3. Elewator w Koronowie sp. z o.o. z siedzibą w Koronowie – sprzedaż i przechowywanie głównie rzepaku, pszenicy i jęczmienia.

Dossche – pasywny uczestnik koncentracji – należy do grupy kapitałowej, na czele której stoi Dossche Mills NV z siedzibą w Belgii, posiadająca pięć aktywnych linii biznesowych: (i) produkcja i sprzedaż mąki dla piekarń; (ii) produkcja i rozwój produktu w postaci mąki pszennej wytwarzanej metodą obróbki cieplnej i jej mieszanin; (iii) produkcja i sprzedaż mrożonych warstwowych wyrobów cukierniczych; (iv) produkcja i sprzedaż chleba typu pita; (v) produkcja i sprzedaż mieszanek paszowych dla zwierząt.

Dossche w Polsce prowadzi działalność w zakresie produkcji i sprzedaży pasz dla zwierząt za pośrednictwem wytwórni zlokalizowanych w Makowie Mazowieckim,

Sandomierzu, Kaliszu oraz Rychlikach, gdzie produkuje m.in. mieszanki paszowe (pasze pełnoporcjowe, koncentraty) oraz mieszanki mineralno-witaminowe dla bydła, trzody i drobiu.

Grupa Dossche jest aktywna na rynku polskim także za pośrednictwem spółki zależnej Dossche Real Estate sp. z o.o. z siedzibą w Kaliszu, której działalność związana jest z rynkiem nieruchomości.

Przyczyny i zakres koncentracji

Zgłoszona transakcja polega na przejęciu przez Cargill kontroli nad Dossche. Przejęcie to nastąpi na zasadach określonych w Warunkowej Umowie Sprzedaży Udziałów podpisanej w dniu 9 kwietnia 2015 r. przez Cargill oraz Dossche Mills NV, która wraz z aneksami z 13 lipca 2015 r., 10 grudnia 2015 r. oraz 5 lutego 2016 r. stanowi podstawę zgłoszenia niniejszej koncentracji. Na mocy tej umowy Cargill nabędzie od Dossche Mills NV 100 % udziałów w Dossche.

Zgodnie z deklaracją Wnioskodawcy przejęcie kontroli nad Dossche pozwoli Cargillowi na zwiększenie sprzedaży, zmniejszenie kosztów oraz zapewnienie bardziej efektywnych i konkurencyjnych rozwiązań dla odbiorców pasz. Dodanie nowych mocy produkcyjnych w nowych lokalizacjach istotnie pomoże w osiągnięciu strategicznych celów odnośnie wzrostu Cargill, ponieważ będzie można kontynuować rozwój specjalizacji poszczególnych zakładów w produkcji określonych rodzajów pasz.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Rynek sprzedaży pasz przemysłowych dla trzody, drobiu oraz bydła

Działalność uczestników koncentracji pokrywa się w zakresie produkcji i sprzedaży mieszanek paszowych (pasz pełnoporcjowych, koncentratów, preparatów mlekozastępczych) oraz mieszanek mineralno-witaminowych.

Mieszanki paszowe stanowią mieszaninę złożoną z co najmniej dwóch materiałów paszowych, zawierającą dodatki paszowe lub ich niezawierającą, przeznaczoną do doustnego karmienia zwierząt. Mieszanki paszowe można podzielić na pełnoporcjowe oraz uzupełniające. Mieszanka paszowa pełnoporcjowa, z uwagi na swój skład, jest wystarczająca do zaspokojenia dawki dziennej i może być bezpośrednio podawana zwierzętom, bez

konieczności uzupełniania jej o dodatkowe składniki. Produkt ten, co do zasady, skierowany jest do nabywców, którzy nie posiadają możliwości samodzielnego przygotowania paszy pełnoporcjowej, np. ze względu na brak surowców czy odpowiednich urządzeń. Mieszanka paszowa uzupełniająca (potocznie zwana koncentratem) zawiera wysoką zawartość wybranych substancji. Przed podaniem zwierzętom konieczne jest jej zmieszanie w odpowiednich proporcjach np. ze zbożem. Mieszanki mineralno-witaminowe stosowane są w celu uzupełnienia podawanych zwierzętom pasz o makro- i mikroelementy oraz witaminy. Preparaty mlekozastępcze to mieszanki paszowe przeznaczone do zaspokojenia potrzeb żywieniowych młodych zwierząt lub służące jako zamiennik mleka w okresie pojenia zwierząt mlekiem lub do dożywiania zwierząt przeznaczonych do opasu. Preparat ten może być podawany w formie suchej lub po rozpuszczeniu w określonej ilości płynu.

Rynek produktowy dla działalności, polegającej na sprzedaży pasz przemysłowych dla zwierząt Zgłaszający zdefiniował jako:

- rynek sprzedaży mieszanek paszowych (obejmujący pasze pełnoporcjowe, koncentraty i preparaty mlekozastępcze), który w aspekcie geograficznym ma wymiar krajowy oraz
- rynek sprzedaży premiksów i mieszanek mineralnych, który w aspekcie geograficznym ma wymiar szerszy niż krajowy, obejmujący obszar EOG.

W ocenie Zgłaszającego rynek sprzedaży produktów paszowych obejmuje pasze łącznie dla wszystkich zwierząt, tj. trzody, drobiu i bydła. Na poparcie swojego stanowiska Zgłaszający przywołał szereg decyzji Komisji Europejskiej (dalej również jako „Komisja” oraz „KE”). I tak, w przypadku sprawy *Cargill/Agribands*¹ przeprowadzone przez Komisję badanie rynku potwierdziło, iż brak jest konieczności różnicowania mieszanek paszowych dla każdego rodzaju zwierząt z uwagi na fakt istnienia znaczącej wymienności pomiędzy różnymi rodzajami paszy dla zwierząt po stronie podaży, jak i popytu. W sprawie *CVC/PAI Europe/Provimi*² badanie rynku przeprowadzone przez Komisję potwierdziło, że pasze pełnoporcjowe oraz premiksy stanowią odrębne rynki, na których po stronie podaży istnieje bardzo duża wymiennność/zastępowalność pomiędzy poszczególnymi produktami. Natomiast w sprawie *Nutreco/BASF*³ strona zgłaszająca wskazywała, że premiksy, mieszanki

¹ Decyzja KE nr COMP/M.2271 ws. *Cargill/Agribands*, par. 8.

² Decyzja KE nr COMP/M.2956 ws. *CVC/PAI Europe/Provimi*, par. 10.

³ Decyzja KE nr COMP/M.4617 ws. *Nutreco/BASF*, par. 13-16.

witaminowe lub mineralne tworzą część tego samego rynku mieszanek paszowych dla zwierząt. Stwierdzono to w oparciu o poniższe:

- nie ma standardowej terminologii w branży, przez co przedsiębiorcy działający na rynku mieszanek paszowych mogą na różne sposoby dzielić zakres oferowanych przez nich produktów, tak że niemożliwe będzie wyraźne rozróżnienie pomiędzy premiksami a mieszankami bazowymi, jako że składniki i ich proporcje w mieszankach paszowych różnią się w zależności od producenta;
- istnieje wysoki stopień zastępowalności pomiędzy premiksami a mieszankami bazowymi, oferowanymi po stronie podaży. Wiele różnych mieszanek pasz dla zwierząt, zarówno premiksów, jak i mieszanek bazowych, produkowane jest dla różnych klientów i dla różnych gatunków zwierząt na tych samych liniach technologicznych.

Badanie rynku przeprowadzone przez Komisję potwierdziło argumentację stron w kwestii dużej wymienności/zamienności po stronie podaży, a także ujawniło, że każdy z głównych dostawców mieszanek może produkować i produkuje większość różnych mieszanek paszowych na bazie większości istniejących w obrocie receptur.

W sprawie *Nutreco/Cargill*⁴ strona zgłaszająca oświadczyła, że istnieje jeden rynek mieszanek paszowych dla zwierząt, zawierający co najmniej premiksy i mieszanki bazowe, ze względu na zastępowalność po stronie popytu i podaży w zakresie premiksów i mieszanek bazowych. W tym przypadku Komisja zrezygnowała z doprecyzowywania rynków, pozostawiając to zagadnienie otwartym.

Ponadto Zgłaszający wskazywał na znaczącą substytucyjność po stronie zarówno popytu, jak i podaży w zakresie różnych rodzajów pasz dla zwierząt. Z punktu widzenia podaży, ta sama fabryka i ta sama infrastruktura mogą być używane do wytwarzania paszy z różnych składników dla różnych gatunków zwierząt. W celu osiągnięcia pożądanego efektu żywieniowego przy określonym nakładzie kosztów hodowcy mają swobodę w wyborze sposobu zapewnienia określonej paszy do żywienia hodowanych przez siebie zwierząt, tj. albo poprzez zakup gotowych do spożycia mieszanek paszowych lub poprzez mieszanie/łączenie składników (przy uwzględnieniu możliwości zakupu lub wykorzystywania własnych upraw do zaopatrzenia w składniki paszy, które można stosować zamiennie, takie jak kukurydza, siano i zboże). Możliwości gospodarstwa do przetwarzania składników za pośrednictwem urządzeń w nim się znajdujących również wpływają na decyzje zakupowe.

⁴ Decyzja KE nr COMP/M.5558 ws. *Nutreco/Cargill*, par. 7 - 12.

Zarówno wymogi stawiane po stronie popytu, jak i wysoki poziom zastępowalności różnego rodzaju mieszanek paszowych po stronie podaży oddziałują silnie na kształtowanie się rynku mieszanek paszowych. Wszyscy główni dostawcy pasz mogą produkować i produkują większość różnych mieszanek na podstawie wielu różnych receptur, a wiele mieszanek pasz wytwarzanych w oparciu o zróżnicowane receptury produkowane jest na tych samych maszynach do mieszania, co inne mieszanki paszowe.

Zdaniem Cargill, argumentami przemawiającymi za uznaniem, iż rynek mieszanek paszowych ma wymiar krajowy jest „duża konkurencja i rozdrobnienie rynku, a przez to duża presja na cenę mieszanek paszowych, nie ma uzasadnienia ekonomicznego dla dalekiego transportu z miejsca produkcji do odbiorców”.

Natomiast uzasadniając, iż rynek premiksów i mieszanek mineralnych ma zasięg szerszy niż krajowy Zgłaszający powołał się między innymi na badanie rynku przeprowadzone przez Komisję Europejską w sprawie *CVC/PAI Europe/Provimi*⁵, które potwierdziło wysoki poziom handlu transgranicznego premiksami na obszarze EOG. Ponadto Cargill wskazuje, że:

- (i) duzi klienci mają jednolite zasady zakupu w całym obszarze EOG;
- (ii) mechanizm ustalania cen oparty na kosztach surowców jest w dużej mierze podobny w całej Europie;
- (iii) koszty transportu premiksów i mieszanek mineralnych są niskie;
- (iv) klienci coraz częściej wykorzystują procedury przetargowe do nabywania produktów na zasadzie ogólnoeuropejskiej;
- (v) zakres produktów jest wystarczająco jednorodny;
- (vi) procesy produkcyjne działają na takich samych zasadach w całej Europie;
- (vii) nie ma taryf celnych, kontyngentów importowych lub krajowych przepisów, aby zapobiec handlowi transgranicznemu w ramach EOG.

Prezes Urzędu nie podziela przedstawionej przez Zgłaszającego definicji rynku właściwego:

- w aspekcie produktowym - w zakresie, w jakim Cargill twierdzi, że rynek sprzedaży mieszanek paszowych obejmuje a) koncentraty, pasze pełnoporcjowe i preparaty

⁵ Decyzja KE nr COMP/M.2956 ws. *CVC/PAI Europe/Provimi*, par. 17.

mlekozastępcze oraz b) pasze dla wszystkich zwierząt ogółem, bez podziału według ich przeznaczenia, tj. trzoda, drób, bydło, oraz

- geograficznym - w zakresie, w jakim Zgłaszający przyjmuje, że rynek sprzedaży mieszanek paszowych jest rynkiem krajowym, obejmującym terytorium Polski.

Organ antymonopolowy przeprowadził badanie rynkowe, które zweryfikowało twierdzenia Zgłaszającego odnośnie do definicji rynku w aspekcie produktowym i geograficznym.

Konieczność rozróżnienia pasz dla różnych gatunków zwierząt znajduje odzwierciedlenie w licznych opiniach ankietowanych przedsiębiorców, którzy wskazują, iż należy wyodrębnić rynki pasz - dla drobiu, trzody chlewnej, bydła i pozostałych zwierząt (Trouw Nutrition, Agri Plus, Golpasz, Over Group, Contractus, Wipasz, BioPoint, Arkop, Agrolok, Ekoplonek, Josera, BNA, Super Feedmix).

Jak wskazuje Drobex, jednoczesna produkcja pasz dla drobiu, bydła i trzody chlewnej, żeby była opłacalna, wymaga poniesienia istotnych nakładów technologicznych, stworzenia kilku linii produkcyjnych, jak i zwiększenia pojemności magazynowej gotowych produktów. Podobnej opinii jest spółka Barbara, która podnosi, iż dla paszy bydłowej wymagana jest kolejna wydzielona linia produkcyjna, a przestawienie się na produkcję innego rodzaju paszy wiązałoby się ze znacznymi kosztami, wynikającymi przede wszystkim z konieczności dostosowania linii produkcyjnej do wymogów określonych w przepisach prawnych. Również w ocenie Wimpy przestawienie się na produkcję innego rodzaju pasz jest trudne, a w większości przypadków niemożliwe. Jak wskazuje, poważnym ograniczeniem jest prawo paszowe i brak możliwości produkowania pasz dla bydła na tej samej linii produkcyjnej co produkty dla trzody. Podobnie wskazuje Biochem, w opinii którego w związku z obowiązującymi przepisami Unii Europejskiej, dotyczącymi produkcji pasz oraz przepisami weterynaryjnymi, istnieją grupy produktów wymagające specjalnego procesu produkcji i fizycznego jej oddzielenia od innych produkowanych asortymentów. Dużym firmom taki podział nie nastęrcza większych problemów, gdyż poza rozdzieleniem linii produkcyjnych mogą także rozlokować konkretne produkcje w różnych zakładach produkcyjnych. W przypadku małych firm taki podział nie jest technicznie możliwy i utrudnia konkurowanie w danym segmencie rynku. Ponadto, jak wskazuje ta spółka, w procesie produkcji bardzo często wykorzystuje się podobne urządzenia, jednakże dla niektórych produktów wymagane są urządzenia bardziej precyzyjne bądź specjalne, które niejednokrotnie wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych. Wytwórcy mają możliwości częściowego przestawienia produkcji, jednakże pełna elastyczność w tym aspekcie nie jest możliwa bez ponoszenia dodatkowych

kosztów inwestycyjnych. Również Agri Plus podnosi, że przestawienie produkcji na mieszanki dla bydła wiąże się z innymi specyficznymi kosztami, również związanymi z technologią, co podnosi koszt produkcji.

Należy także zwrócić uwagę, że decyzja Komisji ws. *Forfarmers/Hendrix*⁶ nie przyniosła jednoznacznej odpowiedzi na to, jak należy definiować rynek produktowy w zakresie produkcji i sprzedaży pasz dla zwierząt. Przeprowadzone w tej sprawie badanie z jednej strony potwierdziło stanowisko stron, iż rynek mieszanek paszowych może obejmować pasze dla wszystkich zwierząt z wyjątkiem pasz dla zwierząt domowych oraz ryb, ale z drugiej sugerowało, iż rynek mieszanek paszowych może podlegać dalszej segmentacji m.in. ze względu na gatunek zwierząt, dla których pasza jest przeznaczona. Brak jednoznaczności stanowiska wynika z tego, iż wszyscy respondenci wskazywali, że mieszanki paszowe mogą być dalej podzielone ze względu na ich przeznaczenie (trzoda, drób, bydło), gdyż każda mieszanka posiada wartości odżywcze specyficzne dla każdej z grup zwierząt.

W ocenie Prezesa Urzędu, w kwestii wyznaczenia rynku właściwego w aspekcie produktowym podstawowe znaczenie mają przepisy prawa regulujące proces produkcji pasz dla zwierząt i nakładające na producentów istotne ograniczenia w zakresie organizacji produkcji pasz dla przeżuwaczy. Istotne są tu przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r., ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii, zawarte w załączniku nr IV, Rozdziale III, sekcji B tego Rozporządzenia - w zakresie produkcji mieszanek paszowych przeznaczonych do wykorzystania w karmieniu zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze. Stanowią one, iż mieszanki paszowe, które są przeznaczone do karmienia zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze i które zawierają mączkę rybną, dizasadowy fosforan wapnia i trizasadowy fosforan wapnia pochodzenia zwierzęcego lub produkty z krwi pochodzące od zwierząt innych niż przeżuwacze nie mogą być produkowane w tych samych zakładach, które produkują mieszanki paszowe dla przeżuwaczy. W drodze odstępstwa od powyższego, produkcja mieszanek paszowych dla przeżuwaczy w zakładach produkujących również mieszanki paszowe dla zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze (które to mieszanki zawierają ww. składniki pochodzące od zwierząt innych niż przeżuwacze), może być dozwolona przez właściwy organ po przeprowadzeniu kontroli na miejscu, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

- a) mieszanki paszowe przeznaczone dla przeżuwaczy muszą być produkowane i przechowywane - podczas składowania, przewozu i pakowania - w pomieszczeniach, które są fizycznie oddzielone od pomieszczeń, w których produkowane i przechowywane są mieszanki paszowe przeznaczone dla zwierząt innych niż przeżuwacze;
- b) prowadzenie szczegółowego rejestru zakupu i stosowania składników wymienionych powyżej.

Jak z tego wynika, celem regulacji jest rozdzielenie produkcji mieszanek paszowych dla przeżuwaczy od produkcji mieszanek paszowych, zawierających mączkę rybną, produkty z krwi oraz fosforany pochodzenia zwierzęcego, dla pozostałych rodzajów zwierząt. Wobec powyższego, wbrew twierdzeniom Zgłaszającego ww. ograniczenia uniemożliwiają szybkie przestawienie się z produkcji pasz dla trzody czy drobiu na produkcję pasz dla bydła.

Z informacji przekazanych przez Zgłaszającego wynika, że również w przypadku zakładów produkcyjnych należących do Cargill stosowane są przepisy Rozporządzenia 999/2001. I tak, w zakładach produkcyjnych, w których produkowane są pasze z wykorzystaniem mączki rybnej oraz produktów z krwi Cargill nie produkuje mieszanek paszowych dla przeżuwaczy. Jeśli mieszanki dla pozostałych rodzajów zwierząt gospodarskich zawierają mączkę rybną, produkty z krwi i/lub fosforany pochodzenia zwierzęcego, wtedy mieszanki dla przeżuwaczy mogą być produkowane w tej samej wytwórni pod warunkiem, że ich produkcja, składowanie, pakowanie oraz transport mają miejsce w fizycznie oddzielonych pomieszczeniach. Również Dossche, aby wypełnić zobowiązania wynikające z ww. Rozporządzenia Rady, zmieniło organizację produkcji w ten sposób, że rozdzieliło produkcję pasz dla bydła oraz produkcję pasz dla drobiu (zawierających mączkę rybną) – w zakładach produkcyjnych, w których wytwarzana jest pasza dla drobiu zawierająca mączkę rybną nie produkuje się pasz dla bydła.

Również dostawy luzem mieszanek paszowych, zawierających mączkę rybną oraz produkty z krwi dla zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze nie są realizowane tym samym środkiem transportu co mieszanki paszowe dla przeżuwaczy. Środki transportu wykorzystywane do transportu luzem mieszanek paszowych zawierających ww. składniki są czyszczone zgodnie z procedurą zatwierdzoną przez powiatowego lekarza weterynarii, zanim zostaną wykorzystane do transportu mieszanek paszowych dla przeżuwaczy, zaś powiatowi lekarze weterynarii okresowo, co kilka miesięcy kontrolują zgodność procesu czyszczenia środków transportu z zatwierdzoną procedurą.

⁶ Decyzja KE nr COMP/M.6468 ws. *Forfarmers/Hendrix*, par. 27-30.

Powyższe reguły wskazują na ograniczoną substytucyjność podażową w zakresie produkcji pasz dla bydła i produkcji pasz dla pozostałych zwierząt. Konieczność posiadania czy budowy oddzielnego zakładu bądź linii produkcyjnej, albo też zastąpienia surowców pochodzenia zwierzęcego surowcami pochodzenia naturalnego, wiąże się dla producenta z koniecznością przejścia przez oczywiste bariery regulacyjne, techniczne, organizacyjne, czasowe i finansowe. Ograniczenia takie nie występują przy łączeniu produkcji pasz dla drobiu i trzody w jednym zakładzie czy pomieszczeniu.

Po przeanalizowaniu stanowiska Cargill, regulacji prawnych ograniczających możliwość produkcji pasz dla bydła oraz argumentów podniesionych przez ankietowanych przedsiębiorców Prezes Urzędu uznał, że pasze przeznaczone dla bydła, trzody oraz drobiu nie są substytutami i należy analizować je odrębnie. Przesądzające są tutaj obostrzenia prawne, ograniczające możliwość produkcji pasz dla bydła w tych samych zakładach i pomieszczeniach, w których odbywa się produkcja pasz dla trzody i drobiu. Tym samym nie pozwalają one na stwierdzenie, że zachodzi całkowita substytucyjność pomiędzy paszami dla tych gatunków zwierząt, albowiem nie można uznać, iż przedsiębiorca może łatwo przestawić się na produkcję pasz dla bydła, gdy prowadzi działalność w zakresie produkcji pasz dla drobiu i trzody. Wbrew twierdzeniom Zgłaszającego, ograniczenia te uniemożliwiają szybkie przestawienie się z produkcji pasz dla trzody czy drobiu na produkcję pasz dla bydła, albowiem wiązałoby się to z koniecznością podjęcia takiej produkcji w innych zakładzie czy na linii produkcyjnej postawionej w fizycznie wyodrębnionym pomieszczeniu, bądź też zamiany surowców pochodzenia zwierzęcego na surowce naturalne. Ponadto w karmieniu przeżuwaczy nie można wykorzystać pasz produkowanych dla innych zwierząt.

W przypadku pasz dla drobiu i trzody nie istnieją istotne bariery dotyczące przestawialności produkcji, jak w przypadku pasz dla bydła. Niemniej, zdaniem organu antymonopolowego, za wyodrębnieniem rynków pasz dla drobiu, trzody i bydła przemawia również fakt, iż nie występuje substytucyjność popytowa pomiędzy paszami dla różnego rodzaju zwierząt. Brak tej zamienności wynika z różnych potrzeb żywieniowych zwierząt, a co za tym idzie, różnych składników tych pasz. Oznacza to, że pasz dla poszczególnych gatunków zwierząt nie można stosować zamiennie.

W ocenie organu antymonopolowego, do określonego przez Cargill rynku mieszanek paszowych nie można zaliczyć tzw. preparatów mlekozastępczych. Co prawda stanowią one formę pasz gotowych do spożycia, jednakże - biorąc pod uwagę ich przeznaczenie oraz skład - należy uznać, iż stanowią one odrębny rynek produktowy.

Prezes Urzędu nie podzielił również stanowiska Zgłaszającego odnośnie do definicji rynku geograficznego dla rynku produkcji i sprzedaży mieszanek paszowych. Z odpowiedzi ankietowanych przedsiębiorców wynika, że rynek sprzedaży pasz pełnoporcjowych ma, co do zasady, wymiar węższy niż krajowy, albowiem koszty transportu powodują, iż przewożenie pasz na dalsze odległości jest nieopłacalne. Ankietowani, w tym Huvepharma, Agropol, Provit, Fermpasz Rusin oraz Josera, wskazywali, że promień sprzedaży pasz pełnoporcjowych danego wytwórcy ograniczony jest kosztami transportu i wynosi maksymalnie do ok. 150 km od danej wytwórni. BNA wskazywała, iż rynek pasz pełnoporcjowych jest rynkiem lokalnym, a dostawy odbywają się w obrębie jednego lub kilku sąsiadujących ze sobą powiatów. Również w ocenie Sano rynek mieszanek pełnoporcjowych ma wymiar lokalny, obejmujący obszar województwa lub kilku powiatów. W ocenie Neopasz produkcja pasz pełnoporcjowych ze względu na koszty transportu jest zlokalizowana zazwyczaj w promieniu 200 km od odbiorcy finalnego. Podobnego zdania jest Agri Plus, która twierdzi, iż transport powyżej 200-250 km jest nieopłacalny. Natomiast w ocenie Pol-Pasz rynek pasz „ma zasięg krajowy obejmujący najbliższe klientowi województwa”. W ocenie tego przedsiębiorcy, biorąc pod uwagę trend zakupu pasz z usługą transportu na miejsce, czynnikiem limitującym zasięg rynku jest koszt transportu. Również Agrolok ocenił, iż rynek pasz jest rynkiem węższym niż krajowy, a główną rolę odgrywają koszty transportu. Zdaniem Biochem, większość wytwórni pasz posiada określony obszar działania, w którym koszty transportu produktu finalnego są na tyle niskie, aby utrzymać atrakcyjną i konkurencyjną cenę, zaś Agrocentrum uważa, iż pasze (poza premiksami) to towar masowy i nie powinien być przemieszczany na zbyt duże odległości nawet ze względów ekonomicznych. Natomiast zdaniem Agro Netzwerk i AdiFeed rynek pasz ma charakter regionalny w zależności od koncentracji produkcji danego gatunku zwierząt. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że nawet ci ankietowani, którzy wskazywali ogólnie, że w ich ocenie rynek sprzedaży pasz ma charakter co najmniej krajowy lub nawet szerszy niż krajowy, w szczegółowych informacjach dostarczonych w ramach badania rynku dotyczących odległości, na jaką realizują większość - tj. co najmniej 80% sprzedaży pasz przez poszczególne wytwórnie - wskazywali, że ich sprzedaż nie była realizowana na terenie całego kraju.

W ocenie Prezesa Urzędu, decydujący dla określenia rynku sprzedaży pasz jest faktyczny zasięg działania wytwórni, na którym koncentruje się większość ich sprzedaży (ponad 80%). W niniejszym postępowaniu organ antymonopolowy uznał, iż wynosi on w przypadku:

- a) pasz dla trzody - 160 km,
- b) pasz dla drobiu - 120 km,
- c) pasz dla bydła - 210 km

i został wyliczony jako średnia ważona zasięgów oddziaływania, na których koncentruje się większość sprzedaży poszczególnych wytwórni, gdzie wagami były wolumeny sprzedaży (w tys. zł) poszczególnych zakładów produkcyjnych na rzecz odbiorców. Średnią ważoną obliczono na podstawie informacji pochodzących zarówno od uczestników koncentracji, jak i ich konkurentów.

Natomiast w ocenie organu antymonopolowego rynek sprzedaży preparatów mlekozastępczych oraz mieszanek mineralno-witaminowych jest rynkiem o zasięgu krajowym. W przypadku tych produktów, w przeciwieństwie do koncentratów oraz pasz pełnoporcjowych, proporcje między kosztem transportu a ceną produktu nie powodują, że ich transport na większe odległości jest nieopłacalny.

Biorąc pod uwagę powyższe organ antymonopolowy uznał, iż działalność uczestników koncentracji pokrywa się na:

- 1. krajowym rynku sprzedaży preparatów mlekozastępczych dla bydła**, w którym łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 10-20%⁷ w ujęciu zarówno ilościowym, jak i wartościowym, w tym udział Cargill ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz wartościowym, zaś udział Dossche w obu ujęciach nie przekroczył ok. 1-5%. W 2014 r. łączny udział uczestników koncentracji wyniósł ok. 10-20% w ujęciu zarówno ilościowym, jak i wartościowym, w tym udział Cargill ok. 10-20% w ujęciu ilościowym i wartościowym, zaś udział Dossche w obu ujęciach wyniósł poniżej 1-5%;
- 2. krajowym rynku sprzedaży mieszanek mineralnych dla bydła**, w którym łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche w obu ujęciach wyniósł ok. 1-5%. W 2014 r. łączny udział uczestników koncentracji wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym i wartościowym, w tym udział Cargill ok. 10-20% zarówno w ujęciu

⁷ Szczegółowe dane dotyczące wysokości udziałów rynkowych zawarte w decyzji stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa.

ilościowym, jak i wartościowym, zaś udział Dossche w obu ujęciach wyniósł poniżej 1-5%;

- 3. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla trzody, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim,** w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym;
- 4. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla trzody, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu,** w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym;
- 5. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla trzody, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu,** w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 5-10% w obu ujęciach;

- 6. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla trzody, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla trzody, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Rychlikach**, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 1-5% zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 1-5% w obu ujęciach;
- 7. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla drobiu, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim**, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w obu ujęciach, zaś udział Dossche nie przekroczył 1-5% zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 1-5% w obu ujęciach;
- 8. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla drobiu, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu**, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł odpowiednio ok. 10-20% i 10-20%;
- 9. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla drobiu, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu**, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% zarówno w ujęciu ilościowym i wartościowym, zaś udział

Dossche wyniósł ok. 10-20% w obu ujęciach. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 10-20% w obu ujęciach, w tym udział Cargill wyniósł ok. 1-5% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym;

10. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla drobiu, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Rychlikach, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w obu ujęciach, zaś udział Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w obu ujęciach, zaś udział Dossche wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym;

11. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla bydła, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 33% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 5-10% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 30-40% w obu ujęciach, w tym udział Cargill wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł odpowiednio ok. 5-10 i 5-10%;

12. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla bydła, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 5-10% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś

udział Dossche wyniósł ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym;

13. lokalnym rynku sprzedaży pasz dla bydła, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu, w którym łączny udział Cargill i Dossche wyniósł w 2013 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 1-5% w obu ujęciach. W 2014 r. łączny udział Cargill i Dossche wyniósł ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, w tym udział Cargill wyniósł ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, zaś udział Dossche wyniósł ok. 1-5% zarówno w ujęciu ilościowym, jak i w ujęciu wartościowym.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. z 2015 r., poz. 80), organ antymonopolowy uznał, iż przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na następujące lokalne rynki sprzedaży pasz dla zwierząt, przy czym wpływ ten oceniono na podstawie porównania pozycji rynkowej uczestników koncentracji szacowanej według kryterium wielkości i wartości sprzedaży:

1. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla trzody, obejmujący pasze pełnoporcjowe i koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz cztery wytwórnie Cargill (w Białymstoku, Dobrzelinie, Sierpcu i Siedlcach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 30-40% oraz ok. 30-40%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 14 wytwórni pasz, których łączny udział w rynku w 2013 r. wyniósł ok. 60-70% w ujęciu ilościowym oraz ok. 60-70% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. konkurenci posiadali łączny udział w wysokości ok. 60-70% w ujęciu ilościowym oraz ok. 60-70% w ujęciu wartościowym. Największym konkurentem uczestników koncentracji na tym rynku jest Wipasz, którego dwie wytwórnie posiadały w 2013 r. łączny udział w wysokości ok. 20-30% w ujęciu ilościowym i wartościowym, zaś w 2014 r. udział wynoszący ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym.

Oceniając potencjał uczestników koncentracji i ich konkurentów na tym rynku, należy wziąć także pod uwagę, że w pierwszej połowie 2016 r. planowane jest zakończenie budowy przez Cedrob wytwórni pasz dla trzody oraz drobiu w Rypinie. Przewidywane moce produkcyjne w wysokości ok. 45 tys. ton miesięcznie mogą wskazywać, iż wytwórnia ta stanie się jednym z trzech najsilniejszych konkurentów uczestników koncentracji.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na wskazanym. rynku lokalnym.

2. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla trzody, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz dwie wytwórnie Cargill (w Jarosławiu oraz Ropczycach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 10-20% i ok. 20-30%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 4 wytwórni pasz, przy czym największa z

nich, należąca do Agri Plus, osiągnęła w 2013 r. udział w rynku w wysokości ok. 70-80% w ujęciu wartościowym oraz ok. 60-70% w ujęciu ilościowym. W 2014 r. udziały tej wytwórni wyniosły odpowiednio ok. 70-80% oraz ok. 60-70%.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym.

3. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla trzody, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz pięć wytwórni Cargill (w Dobrzelinie, Skokowej, Kiszkwie, Krzemieniewie oraz Krzepicach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 30-40% i ok. 30-40%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 18 wytwórni pasz, których łączny udział w rynku w 2013 r. wyniósł ok. 60-70% w ujęciu ilościowym oraz ok. 50-60% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 60-70% oraz ok. 60-70%. Największy konkurent uczestników koncentracji Neorol osiągnął w 2013 r. udział w wysokości ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. udział tego podmiotu wyniósł odpowiednio ok. 10-20% i ok. 10-20%.

Wobec powyższego, biorąc pod uwagę udziały uczestników koncentracji i ich konkurentów, należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym.

4. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla drobiu, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz dwie wytwórnie Cargill (w Jarosławiu oraz Ropczycach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 40-50% i ok. 30-40%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 10 wytwórni pasz, a największa z nich, należąca do Ekoplonu, osiągnęła w 2013 r. łączny udział w wysokości ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. Ekoplon posiadał w tym rynku łączny udział w wysokości ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 50-60% w ujęciu wartościowym.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym.

5. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla drobiu, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Rychlikach.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz jedna wytwórnia Cargill (w Pruszczu Gdańskim), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 20-30% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 10-20% i ok. 10-20%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 8 wytwórni pasz, których łączny udział w 2013 r. wyniósł ok. 70-80% w ujęciu ilościowym oraz ok. 70-80% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. konkurenci uczestników koncentracji posiadali na tym rynku łączny udział w wysokości ok. 80-90% w ujęciu ilościowym oraz ok. 80-90% w ujęciu wartościowym. Największy konkurent uczestników koncentracji na tym rynku (Wipasz) za pośrednictwem trzech wytwórni osiągnął w 2013 r. udział w wysokości ok. 50-60% w ujęciu ilościowym i wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 50-60% i ok. 50-60%.

Oceniając wpływ niniejszej koncentracji na omawiany rynek należy ponadto wziąć pod uwagę fakt, iż w pierwszej połowie 2016 r. planowane jest zakończenie budowy przez Cedrob wytwórni pasz dla trzody oraz drobiu w Rypinie. Przewidywane moce produkcyjne w wysokości ok. 45 tys. ton miesięcznie mogą wskazywać, iż wytwórnia ta stanie się jednym z trzech najsilniejszych konkurentów uczestników koncentracji.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym.

6. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla bydła, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla bydła, wyznaczony obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz cztery wytwórnie Cargill (w Białymstoku, Dobrzelinie, Sierpcu i Siedlcach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. ok. 30-40% w obu ujęciach.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 19 wytwórni, których łączny udział w 2013 r. wyniósł ok. 60-70% w ujęciu ilościowym oraz ok. 60-70% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. ok. 60-70% w obu ujęciach. Największy konkurent uczestników koncentracji - De Heus - posiada na tym rynku trzy wytwórnie, których łączny udział w rynku w 2013 r. wyniósł ok. 20-30% zarówno w ujęciu ilościowym, jak i wartościowym. W 2014 r. podmiot ten osiągnął udział w wysokości ok. 20-30% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym.

Oceniając potencjał uczestników koncentracji i ich konkurentów na tym rynku wskazać należy również, że w 2015 r. działalność rozpoczęła wytwórnia Agrocentrum zlokalizowana w Grajewie. Wielkość i wartość sprzedaży, jaką wytwórnia ta uzyskała w drugim półroczu 2015 r., wskazuje, iż podmiot ten może być jednym z największych konkurentów uczestników koncentracji na tym rynku.

7. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla bydła, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz dwie wytwórnie Cargill (w Jarosławiu i Ropczycach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 30-40% oraz ok. 30-40%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym, albowiem Cargill spotykać się tu będzie z konkurencją ze strony 13 wytwórni, których łączny udział w 2013 r. wyniósł ok. 60-70% w ujęciu ilościowym wartościowym. W 2014 r. konkurenci uczestników koncentracji posiadali w tym rynku łączny udział w wysokości ok. 60-70% w ujęciu ilościowym oraz ok. 60-70% w ujęciu wartościowym. Największy konkurent uczestników koncentracji na tym rynku - Wipasz - w 2013 r. posiadał udział w wysokości ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 40-50% i ok. 30-40%.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym.

8. Lokalny rynek sprzedaży pasz dla bydła, obejmujący pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu.

Na rynku tym prowadzi działalność jedna wytwórnia Dossche oraz siedem wytwórni Cargill (w Dobrzelinie, Skokowej, Tworogu, Kiszkwie, Krzemieniewie, Udaninie i Krzepicach), a łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 40-50% oraz ok. 40-50%.

W opinii organu antymonopolowego planowana koncentracja nie spowoduje niekorzystnych skutków dla konkurencji na omawianym rynku lokalnym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 23 wytwórni, których łączny udział w 2013 r. wyniósł ok. 50-60% w ujęciu ilościowym oraz ok. 50-60% w ujęciu wartościowym. W 2014 r. konkurenci uczestników koncentracji posiadali w tym rynku łączny udział w wysokości odpowiednio ok. 50-60% oraz ok. 50-60%.

Największy konkurent uczestników koncentracji-De Heus posiada na tym rynku trzy wytwórnie, których łączny udział w 2013 r. wyniósł ok. 10-20% w ujęciu ilościowym oraz ok. 10-20% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. odpowiednio ok. 10-20% oraz ok. 10-20%.

Wobec powyższego oraz biorąc pod uwagę fakt, iż udział Cargill w tym rynku w wyniku koncentracji zwiększy się o jedynie ok. 1-5 p.p., należy stwierdzić, że planowana koncentracja nie stwarza zagrożenia dla konkurencji na ww. rynku lokalnym.

b) koncentracja nie wywiera wpływ na żaden rynek w układzie wertykalnym

Pomiędzy uczestnikami koncentracji zachodzą zarówno aktualne, jak i potencjalne relacje typu dostawca-odbiorca, albowiem Cargill prowadzi działalność w zakresie m.in. sprzedaży: śruty sojowej oraz słonecznikowej, olejów i tłuszczów paszowych, premiksów i mieszanek mineralnych, dodatków paszowych, preparatów mlekozastępczych oraz otrębów, pszenicy, kukurydzy, pszenżyta, jęczmienia, żyta, owsa i rzepaku, Dossche natomiast prowadzi działalność w zakresie zakupu śruty sojowej oraz słonecznikowej, olejów i tłuszczu paszowych, premiksów i mieszanek mineralnych, dodatków paszowych, preparatów mlekozastępczych oraz kukurydzy, jęczmienia, pszenicy, pszenżyta i owsa.

1. Rynek zakupu i sprzedaży śruty

Analizy rynku śruty z nasion roślin oleistych dokonane przez Komisję Europejską wskazują m.in. na znaczną substytutowność poszczególnych jej rodzajów⁸ i sugerują, że rynek jej produkcji i sprzedaży powinien być określony w sposób ogólny, bez dalszego segmentowania. Jak wskazuje Komisja Europejska, rynek obrotu śrutą jest rynkiem obejmującym co najmniej obszar EOG, albowiem nie istnieją bariery w międzynarodowym handlu tymi produktami⁹.

Na rynku geograficznym obejmującym obszar EOG udział Cargill w rynku sprzedaży śruty roślin oleistych wynosi ok. 10-20%, Dossche natomiast nie był aktywny na rynku zakupu śruty poza terytorium Polski.

2. Rynek zakupu i sprzedaży olejów oraz tłuszczów paszowych

Zdaniem Komisji rynek olejów paszowych surowych obejmuje co najmniej obszar EOG, zaś rynek olejów paszowych rafinowanych obejmuje obszar EOG¹⁰. W innej decyzji Komisja wskazała, że rynek obejmujący zarówno rafinowane oleje, jak i tłuszcze, posiada wymiar wspólnotowy w aspekcie geograficznym¹¹.

⁸ Decyzja KE nr COMP/M.6740 ws. *BayWa/Cefetra*, par. 12.

⁹ Decyzja KE nr COMP/M.2271 ws. *Cargill/Agribands*, par. 11.

¹⁰ Decyzja KE nr COMP/M.6383 ws. *Cargill/Korofrance*, par. 26-32.

¹¹ Decyzja KE nr IV/M.1126 ws. *Cargill/Vandemoortele*, par. 13.

Jak wskazuje Zgłaszający udział Cargill w rynku sprzedaży surowych oraz rafinowanych olejów i tłuszczów obejmującym obszar EOG wynosi ok. 5-10%. Dossche natomiast nie jest aktywny na rynku zakupu tych produktów poza terytorium Polski.

3. Rynek zakupu i sprzedaży premiksów oraz mieszanek mineralnych

Również rynek zakupu i sprzedaży premiksów Komisja Europejska oceniała jako obejmujący obszar co najmniej EOG z uwagi na znaczny handel tymi produktami pomiędzy krajami EOG¹². W odniesieniu do rynku mieszanek mineralnych Komisja nie zajęła ostatecznego stanowiska, rozważając jako właściwy zarówno rynek krajowy, jak i rynek obejmujący obszar EOG¹³. W ocenie Zgłaszającego rynek premiksów oraz mieszanek mineralnych powinien być w aspekcie produktowym traktowany jako całość, albowiem produkty te różnią się od siebie wyłącznie stopniem rozcieńczenia - mieszanki mineralne są bardziej rozcieńczone.

Na rynku sprzedaży premiksów oraz mieszanek mineralnych obejmującym obszar EOG udział Cargill wynosi ok. 1-5%. Dossche nie prowadzi działalności na rynku zakupu premiksów oraz mieszanek mineralnych poza obszarem Polski.

Gdyby uznać natomiast, że rynek ten ma wymiar krajowy, to w tak wyznaczonym rynku udział Cargill wynosi ok. 10-20%, zaś udział Dossche w rynku zakupu premiksów oraz mieszanek mineralnych wynosi mniej niż 1-5%.

4. Rynek zakupu i sprzedaży dodatków paszowych

Rynek obrotu dodatkami paszowymi został zdefiniowany przez Komisję jako co najmniej EOG, jeżeli nie światowy, albowiem dodatki paszowe sprzedawane w różnych krajach EOG posiadają jednakowy skład chemiczny, a koszty ich transportu nie utrudniają handlu między krajami EOG¹⁴.

Udział Cargill w rynku sprzedaży dodatków paszowych obejmującym obszar EOG wyniósł ok. 1-5%, Dossche natomiast nie jest aktywny na rynku zakupu dodatków paszowych poza terytorium Polski.

¹² Decyzja KE nr COMP/M.2956 ws. *CVCI/PAI Europe/Provimi*, par. 17.

¹³ Decyzja KE nr COMP/M.4617 ws. *Nutreco/Basf*, par. 24.

¹⁴ Decyzja KE nr M.3177 ws. *Basf/Glon-Sanders/JV*, par. 9.

5. Rynek zakupu i sprzedaży preparatów mlekozastępczych

Jak wynika z decyzji Komisji, rynek preparatów mlekozastępczych prawdopodobnie jest rynkiem co najmniej krajowym, albowiem dostawcy konkurują ze sobą na obszarze danego kraju, a popyt jest w dużym stopniu determinowany przez krajowe właściwości popytu¹⁵. Na tak wyznaczonym rynku geograficznym udział Cargill w rynku sprzedaży preparatów mlekozastępczych wyniósł ok. 10-20%, zaś udział Dossche w krajowym rynku zakupu wyniósł mniej niż 1-5%.

6. Rynek zakupu i sprzedaży zbóż

Z dotychczasowego orzecznictwa Komisji Europejskiej nie wynika jednoznacznie, jak należy definiować rynek zbóż w aspekcie produktowym i geograficznym. W swoich decyzjach Komisja pozostawiła kwestię otwartą to, czy rynek sprzedaży zbóż podlega dalszej segmentacji na poszczególne gatunki zbóż. Nie rozstrzygnęła również, czy rynek ten ma zasięg regionalny czy krajowy¹⁶. W ocenie Prezesa Urzędu, w niniejszej sprawie również nie zachodzi konieczność ustalania ostatecznej definicji rynku właściwego w zakresie sprzedaży i zakupu zbóż z uwagi na niskie udziały uczestników koncentracji w rynkach krajowych oraz okoliczność, iż Zgłaszający zużywa posiadanie przez siebie zboże przede wszystkim na własne potrzeby, a sprzedaż zboża (przeważnie eksport poza terytorium Polski) jest jedynie działalnością incydentalną i dotyczy głównie niezużytej nadwyżki produktu.

Udziały Cargill w krajowym rynku sprzedaży oraz udziały Dossche w krajowym rynku zakupu zbóż nie przekraczają 1-5% dla któregośkolwiek ze zbóż.

Natomiast udział Cargill w krajowym rynku sprzedaży otrębów wynosi ok. 10-20%.

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych w niniejszej sprawie brak jest rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym, gdyż nie doprowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 30%.

¹⁵ Decyzja KE nr COMP/M.6383 ws. *Cargill/Korofrance*, par. 10.

¹⁶ Decyzje KE nr COMP/M.6626 ws. *DLG/ Danish Agro/DanHatch*, par. 45 oraz nr COMP/M.3534 ws. *Cargill-BCA/ABF-Allied Grain/JV*, par. 10-11.

c) koncentracja nie wywiera wpływ na żaden rynek w układzie konglomeratowym

W toku przeprowadzonego postępowania nie zidentyfikowano żadnych rynków, na które koncentracja może wywierać wpływ w układzie konglomeratowym.

Ocena skutków koncentracji

Przepis art. 18 ustawy *o ochronie konkurencji* stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę, w drodze decyzji, na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, przy czym zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię powstania lub umocnienia pozycji dominującej i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powyższe oznacza, że koncentracja jest dopuszczalna wówczas, gdy nie zakłóca skutecznej konkurencji na rynku właściwym, w szczególności w wyniku powstania lub umocnienia pozycji dominującej.

Jak wynika z przedstawionej powyżej analizy rynków, przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na 8 lokalnych rynków sprzedaży pasz, a mianowicie:

1. lokalny rynek sprzedaży pasz dla trzody, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim,
2. lokalny rynek sprzedaży pasz dla trzody, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu,
3. lokalny rynek sprzedaży pasz dla trzody, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu,
4. lokalny rynek sprzedaży pasz dla drobiu, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu,
5. lokalny rynek sprzedaży pasz dla drobiu, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Rychlikach,
6. lokalny rynek sprzedaży pasz dla bydła, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim,
7. lokalny rynek sprzedaży pasz dla bydła, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu,
8. lokalny rynek sprzedaży pasz dla bydła, obejmujących pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczony obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu.

W ocenie organu antymonopolowego na żadnym z tych rynków nie dojdzie w wyniku przedmiotowej koncentracji do istotnego ograniczenia konkurencji. Uzasadniając powyższe należy wskazać co następuje.

Na dwóch lokalnych ww. rynkach sprzedaży pasz tj.:

- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla trzody, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu oraz

- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla drobiu, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Rychlikach,

łącznie udziały uczestników koncentracji nie przekraczają 30%. Są zatem znacznie niższe od 40% progu z którym ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Ponadto na każdym z tych rynków prowadzą działalność konkurenci ze znacznie większym udziałem rynkowym odpowiednio Agri Plus oraz Wipasz.

Na trzech lokalnych rynkach sprzedaży pasz tj.:

- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla trzody, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim,

- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla bydła, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim oraz

- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla bydła, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu,

łącznie udziały uczestników koncentracji mieszczą się w przedziale 30 – 40%, a zatem również nie przekraczają 40% progu, z którym ustawa *o ochronie konkurencji i konsumentów* wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej.

W odniesieniu do lokalnego rynku sprzedaży pasz dla trzody, obejmującego pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonego obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim należy wskazać, iż uczestnicy koncentracji spotykają się z konkurencją ze strony Wipasz, który dysponował udziałem na poziomie ok. 20-30%. Celowe wydaje się również wskazanie, iż na obszarze tego rynku w 2016 r. zostanie wybudowana wytwórnia pasz przez Cedrob. Plany w zakresie produkcji pasz w tej wytwórni wskazują, iż Cedrob stanie się jednym z trzech najsilniejszych konkurentów uczestników koncentracji na tym rynku. Wpłynie to zatem dodatkowo na osłabienie pozycji rynkowej uczestników koncentracji.

W przypadku lokalnego rynku sprzedaży pasz dla bydła, obejmującego pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonego obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Makowie Mazowieckim należy wskazać, iż łączne udziały uczestników koncentracji jedynie nieznacznie przekraczają 30%, przy czym największy konkurent uczestników koncentracji tj. De Heus osiągnął udział na zbliżonym poziomie. Oceniając potencjał uczestników koncentracji i ich konkurentów na tym rynku, wskazać należy również, że w 2015 r. działalność rozpoczęła tu wytwórnia Agrocentrum (podmiot ten może być trzecim największym konkurentem uczestników koncentracji na tym rynku), co dodatkowo powinno wpłynąć na osłabienie pozycji rynkowej uczestników koncentracji.

Z kolei na lokalnym rynku sprzedaży pasz dla bydła, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonego obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz wartościowym, zaś w 2014 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym. Należy zatem zauważyć, iż pozycja rynkowa uczestników koncentracji uległa osłabieniu w 2014 r. w stosunku do 2013 r. Natomiast największy konkurent uczestników koncentracji na tym rynku tj. Wipasz dysponował zbliżonym lub nieco wyższym udziałem.

Łączne udziały uczestników koncentracji przekraczają 40% na następujących lokalnych rynkach sprzedaży pasz:

- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla trzody, wyznaczonym obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu,
- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla drobiu, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu,
- rynku obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty dla bydła, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu.

W przypadku lokalnego rynku sprzedaży pasz dla trzody, obejmującego pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonego obszarem o promieniu do 160 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. ok. 30-40% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym. Z powyższego wynika, iż próg 40% został przekroczony zatem jedynie

w 2013 r. w odniesieniu do ujęcia wartościowego rynku. W 2014 r. udziały uczestników koncentracji spadły i wyniosły ok. 30-40%. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 18 wytwórni, przy czym największy konkurent, Neorol, dysponuje udziałami w tym rynku rzędu ok. 10-15%.

Na lokalnym rynku sprzedaży pasz dla drobiu, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 120 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Sandomierzu łączny udział uczestników koncentracji wyniósł w 2013 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 30-40% w ujęciu wartościowym. Z powyższego wynika, iż również na tym rynku udział uczestników spadł w 2014 r. w porównaniu do 2013 r. i jedynie nieznacznie przekraczał próg 40% w ujęciu ilościowym. Na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 10 wytwórni pasz. Należy zauważyć, iż największy konkurent, tj. Ekoplone osiągnął w 2013 r. udział w wysokości ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, natomiast w 2014 r. Ekoplone posiadał w tym rynku udział w wysokości ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 50-60% w ujęciu wartościowym. Dysponował on zatem zbliżonym lub wyższym udziałem rynkowym od uczestników koncentracji.

Łączne udziały uczestników koncentracji w lokalnym rynku sprzedaży pasz dla bydła, obejmującym pasze pełnoporcjowe oraz koncentraty, wyznaczonym obszarem o promieniu do 210 km po drogach od zakładu wytwórczego Dossche w Kaliszu wyniosły w 2013 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym, zaś w 2014 r. ok. 40-50% w ujęciu ilościowym oraz ok. 40-50% w ujęciu wartościowym. Przy ocenie wpływu koncentracji na ten rynek istotny jest fakt, że powyższe udziały wynikają przede wszystkim z pozycji Cargill. Udziały Dossche w tym rynku są bowiem marginalne i kształtują się na poziomie ok. 1-5%. Ponadto na rynku tym Cargill spotykać się będzie z konkurencją ze strony 23 wytwórni, przy czym największy konkurent uczestników koncentracji tj. De Heus osiągnął w tym rynku udział na poziomie ok. 10-20%.

Powyżej przedstawione dane wskazują, iż chociaż koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na osiem lokalnych rynków sprzedaży pasz, to na żadnym z nich nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji w wyniku jej dokonania.

Ponadto w niniejszej sprawie brak jest rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym oraz konglomeratowym.

W świetle powyższego brak jest podstaw do stwierdzenia, iż w wyniku koncentracji konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona. Koncentracja spełnia zatem przesłanki art. 18 ustawy o ochronie konkurencji.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

*Robert Kamiński
Dyrektor Departamentu Kontroli Koncentracji*